

Міністерство освіти і науки України
Національний технічний університет України «Київський політехнічний
інститут імені Ігоря Сікорського»
Факультет інформатики та обчислювальної техніки

Кафедра інформатики та програмної інженерії

Звіт

з лабораторної роботи № 5 з дисципліни
«Алгоритми та структури даних-1.
Основи алгоритмізації»

«Дослідження складних циклічних
алгоритмів»

Варіант 15

Виконав студент ІІ-12, Кириченко Владислав Сергійович
(шифр, прізвище, ім'я, по батькові)

Перевірив _____
(прізвище, ім'я, по батькові)

Лабораторна робота № 5

Назва роботи: Дослідження складних циклічних алгоритмів

Мета: дослідити особливості роботи складних циклів та набути практичних навичок їх використання під час складання програмних специфікацій.

Варіант 15

Умова задачі:

Дано цілі числа p і q . Визначити всі дільники числа p , взаємно прості з q .

Постановка задачі: Задано змінні p та q , знайти всі дільники числа p , взаємно прості з q . Результатом розв'язку задачі є ряд чисел.

Побудова математичної моделі:

Розіб'ємо задачу на два етапи:

1. Знаходження дільників числа p .
2. Знаходження серед дільників числа p чисел взаємнопростих з q .

Перший етап реалізуємо за допомогою арифметичного циклу.

Другий етап реалізуємо за допомогою алгоритму Евкліда, описаного ітераційним циклом.

Пояснення другого етапу:

Для знаходження взаємнопростих з деяким числом чисел з деякого ряду потрібно перевірити на цю властивість кожний з членів ряду. Тобто потрібен алгоритм перевірки чи є два числа взаємнопростими.

Два числа є взаємнопростими якщо їх НОД (найбільший спільний дільник дорівнює 1). Тобто потрібно знайти НОД двох чисел і перевірити чи це число дорівнює одиниці.

Найпростіший у реалізації метод знаходження НОД - алгоритм Евкліда, його і використаємо.

Псевдокод алгоритму Евкліда:

поки $a \neq 0$ & $b \neq 0$

якщо $a > b$

то $a \% = b$

інакше $b \% = a$

виведення $(a+b)$

Щоб виконання алгоритму Евкліда не впливало на лобальні значення змінних, що перевіряються, скористаємося тимчасовими змінними $a=i$ та $b=q$.

Складемо таблицю змінних:

Змінна	Тип	Ім'я	Призначення
Перша змінна	Цілочисельний	p	Початкові дані
Друга змінна	Цілочисельний	q	Початкові дані
Лічильник	Натуральний	i	Проміжкове значення
Тимчасова змінна для перевірки чи число з ряду дільників p є взаємнопростим із $q.(i)$	Цілочисельний	a	Проміжкове значення
Тимчасова змінна для перевірки чи число з ряду дільників p є взаємнопростим із $q.(q)$	Цілочисельний	b	Проміжкове значення
Значення НОД змінних	Цілочисельний	<i>biggestCommonDivisor</i>	Проміжкове значення
Дільник числа p	Цілочисельний	<i>pDivisor</i>	Проміжкове значення

3.Програмні специфікації запишемо у псевдокоді та графічній формі у вигляді блок-схеми.

Крок 1. Визначимо основні дії.

Крок 2. Деталізація арифметичного циклу, який перебирає всі натуральні значення, які менша за p .

Крок 3.Деталізація перевірки чи є число i дільником p .

Крок 4.Деталізація ітераційного циклу, який обумовлює реалізацію алгоритму Евкліда

Крок 5. Деталізація знаходження НСД кожного дільника числа p і числа q .(алгоритм Евкліда)

Крок 6. Деталізація перевірки чи НСД чисел i та $q - 1$ (чи є число i одним із шуканих значень).

Псевдокод:

Крок 1.

початок

введення p, q

арифметичний цикл, який перебирає всі натуральні значення, які менші за p .

перевірка чи є число i дільником p .

ітераційний цикл, який обумовлює реалізацію алгоритму Евкліда

знаходження НСД кожного дільника числа p і числа q . (алгоритм Евкліда)

перевірка чи НСД чисел i та $q - 1$ (чи є число i одним із шуканих значень).

кінець

Крок 2.

початок

введення p, q

повторити

для i від 1 до $p+1$

перевірка чи є число i дільником p .

ітераційний цикл, який обумовлює реалізацію алгоритму Евкліда

знаходження НСД кожного дільника числа p і числа q . (алгоритм

Евкліда)

перевірка чи НСД чисел i та $q - 1$ (чи є число i одним із шуканих значень).

все повторити

кінець

Крок 3.

початок

введення p, q

повторити

для i від 1 до $p+1$

якщо $p \% i == 0$

то

$pDivisor = i$

ітераційний цикл, який обумовлює реалізацію алгоритму Евкліда
знаходження НСД кожного дільника числа p і числа q .(алгоритм Евкліда)
перевірка чи НСД чисел i та $q - 1$ (чи є число i одним із шуканих значень).

все якщо

все повторити

кінець

Крок 4.

початок

введення p, q

повторити

для i від 1 до $p+1$

якщо $p \% i == 0$

то

$pDivisor = i$

$a = pDivisor$

$b = q$

поки ($a!=0 \ \& \ b!=0$) **повторити**

знаходження НСД кожного дільника числа p і числа q .(алгоритм Евкліда)

все поки

перевірка чи НСД чисел i та $q - 1$ (чи є число i одним із шуканих значень).

все якщо

все повторити

кінець

Крок 5.

початок

введення p, q

повторити

для i від 1 до $p+1$

якщо $p \% i == 0$

то

$pDivisor = i$

$a = pDivisor$

$b = q$

поки ($a!=0 \ \& \ b!=0$) **повторити**

якщо $a > b$

то

```

        a%=b
    інакше
        b %= a
    все поки
    biggestCommonDivisor = a+b
    перевірка чи НСД чисел i та q - 1 (чи є число i одним із
    шуканих значень).
    все якщо
    все повторити
кінєць

```

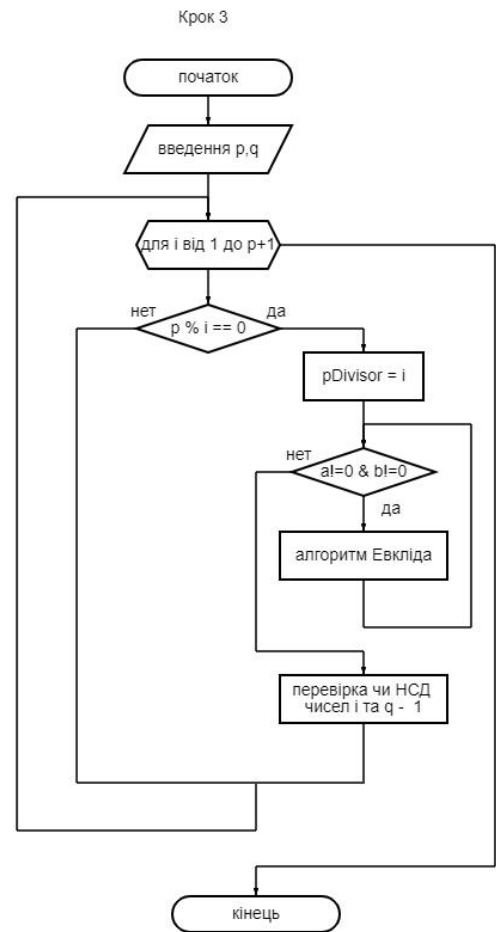
Крок 6.

```

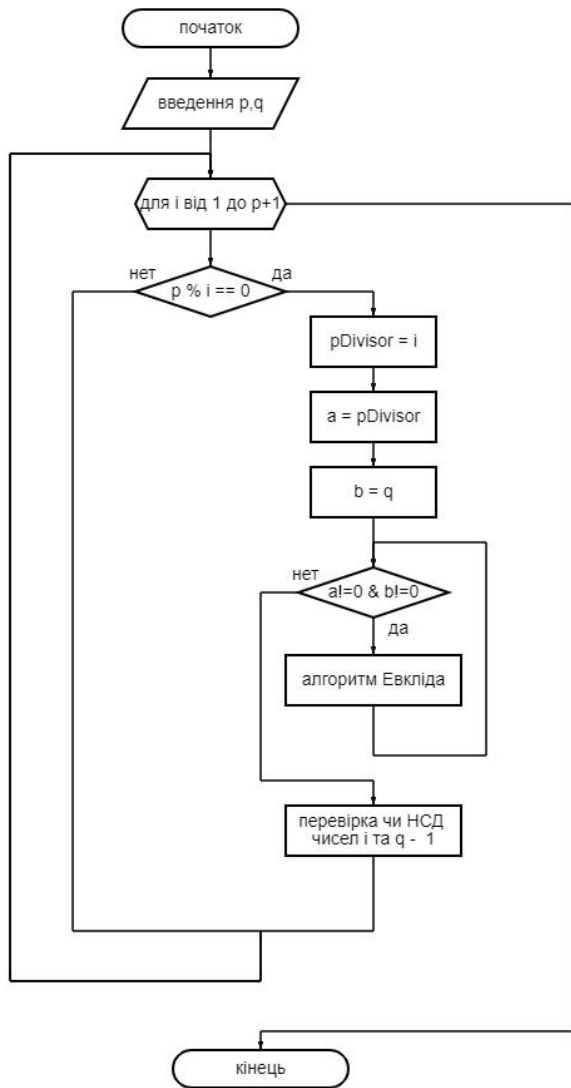
початок
    введення p,q
    повторити
        для i від 1 до p+1
        якщо p % i == 0
            то
                pDivisor = i
                a = pDivisor
                b = q
                поки (a!=0 & b!=0) повторити
                    якщо a>b
                        то
                            a%=b
                    інакше
                        b %= a
                все поки
                biggestCommonDivisor = a+b
                якщо biggestCommonDivisor == 0
                    то
                        виведення pDivisor
            все якщо
    все повторити
кінєць

```

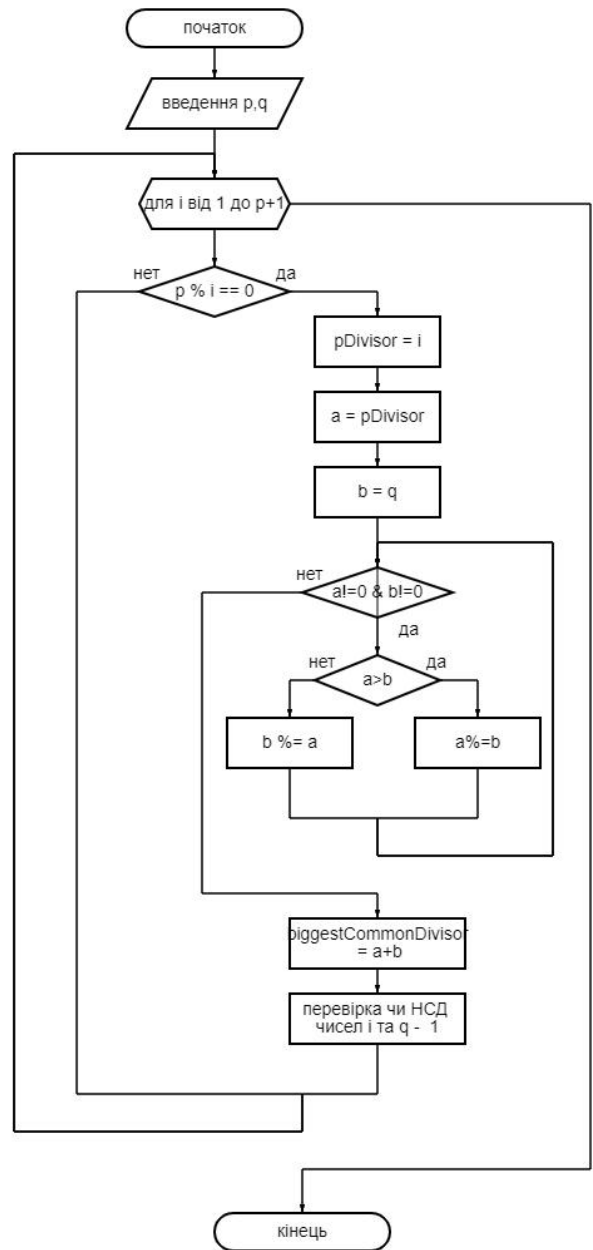
Блок схема:

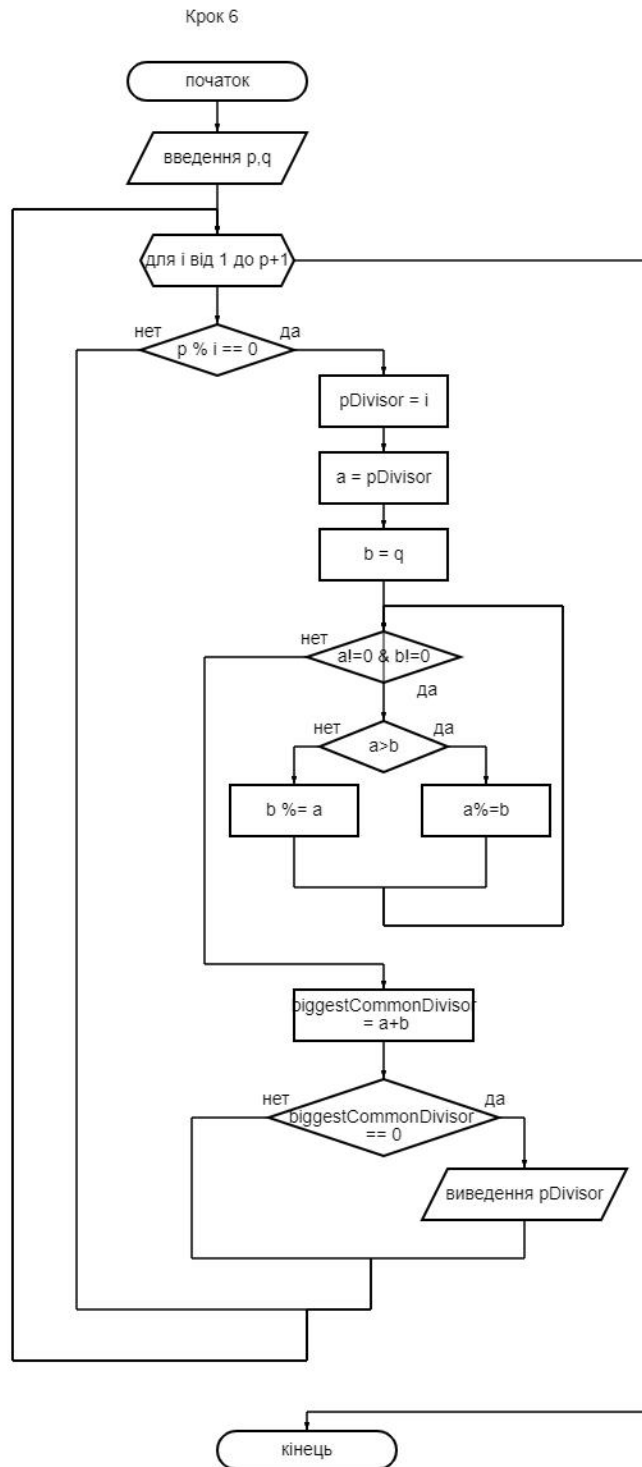

Крок 4

Крок 5

4. Перевірка алгоритму

Блок	Дія
	Початок
1	Введення $x=16$, $n=7$,
2	iteration: 1
3	$(p \% i == 0) = \text{true}$

	pDivisor = 1
	a = 1
	b = 7
	Euclid algorithm
	(a != 0 && b != 0) = true
	a < b = false
	a = 1
	b = 0
	biggestCommonDivisor = 1
	(biggestCommonDivisor == 1) = true
	виведення 1
	iteration: 2
	(p % i == 0) = true
	pDivisor = 2
	a = 2
	b = 7
	Euclid algorithm
	(a != 0 && b != 0) = true
	a < b = false
	a = 2
	b = 1
	(a != 0 && b != 0) = true
	a < b = true
	a = 0
	b = 1
	biggestCommonDivisor = 1
	(biggestCommonDivisor == 1) = true

	виведення 2
	iteration: 3
	(p % i == 0) = false
	iteration: 4
	(p % i == 0) = true
	pDivisor = 4
	a = 4
	b = 7
	Euclid algorithm
	(a != 0 && b != 0) = true
	a < b = false
	a = 4
	b = 3
	(a != 0 && b != 0) = true
	a < b = true
	a = 1
	b = 3
	(a != 0 && b != 0) = true
	a < b = false
	a = 1
	b = 0
	biggestCommonDivisor = 1
	(biggestCommonDivisor == 1) = true
	виведення 4
	iteration: 5
	(p % i == 0) = false
	iteration: 6
	(p % i == 0) = false

	iteration: 7
	(p % i == 0) = false
	iteration: 8
	(p % i == 0) = true
	pDivisor = 8
	a = 8
	b = 7
	Euclid algorithm
	(a != 0 && b != 0) = true
	a < b = true
	a = 1
	b = 7
	(a != 0 && b != 0) = true
	a < b = false
	a = 1
	b = 0
	biggestCommonDivisor = 1
	(biggestCommonDivisor == 1) = true
	виведення 8
	iteration: 9
	(p % i == 0) = false
	iteration: 10
	(p % i == 0) = false
	iteration: 11
	(p % i == 0) = false
	iteration: 12
	(p % i == 0) = false
	iteration: 13

	(p % i == 0) = false
	iteration: 14
	(p % i == 0) = false
	iteration: 15
	(p % i == 0) = false
	iteration: 16
	(p % i == 0) = true
	pDivisor = 16
	a = 16
	b = 7
	Euclid algorithm
	(a != 0 && b != 0) = true
	a < b = false
	a = 2
	b = 7
	(a != 0 && b != 0) = true
	a < b = false
	a = 2
	b = 1
	(a != 0 && b != 0) = true
	a < b = true
	a = 0
	b = 1
	biggestCommonDivisor = 1
	(biggestCommonDivisor == 1) = true
	виведення 16

Висновок - Було досліджено особливості роботи складних циклів та набуто практичних навичок їх використання під час складання програмних специфікацій.

